

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
Strandgaten 229
5804 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2201-5

4. juli 2019

Retningslinjer for behandling av søknader om tillatelse til akvakultur av matfisk på land av laks, ørret og regnbueørret

Vedlagt følger retningslinjer for behandling av søknader om tillatelse til akvakultur av matfisk på land av laks, ørret og regnbueørret. Retningslinjene er fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 4. juli 2019 og gjelder inntil de blir endret eller opphevet.

Med hilsen

Martin Hageselle Bryde
avdelingsdirektør

Silje Wangen Myklebust
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Fiskeri- og
havbruksavdelingen

Saksbehandler
Silje Wangen
Myklebust
22 24 63 64

Kopi

Akershus fylkeskommune
Aust-Agder fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Finnmark fylkeskommune
Hedmark fylkeskommune
Hordaland fylkeskommune
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Nord-Trøndelag fylkeskommune
Oppland fylkeskommune
Rogaland fylkeskommune
Sogn og Fjordane fylkeskommune
Sør-Trøndelag fylkeskommune
Telemark fylkeskommune
Troms fylkeskommune
Vest-Agder fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
Østfold fylkeskommune

Retningslinjer for behandling av søknader om tillatelse til akvakultur av matfisk på land av laks, ørret og regnbueørret

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 4. juli 2019.

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1798 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) ble det 1. juni 2016 nr. 652 fastsatt særskilte bestemmelser for tildeling av tillatelse for akvakultur på land. Det følger av kapittel 5a i laksetildelingsforskriften at "[d]et kan gis tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret på land", jf. laksetildelingsforskriften § 28d. Fylkeskommunen "kan" etter en konkret vurdering gi tillatelse til landbasert akvakultur, jf. laksedetildelingsforskriften § 8 første ledd.

Laksetildelingsforskriften skiller tydelig mellom tildeling av tillatelse til akvakultur av matfisk på lokaliteter i sjø/sjøvann, i ferskvann og på land. Den fysiske plasseringen av et akvakulturanlegg er avgjørende for hvilke tildelingsbestemmelser og hvilken regulering som kommer til anvendelse. Det er presisert i laksetildelingsforskriften § 31a at "[t]illatelser gitt til landbasert akvakulturvirksomhet kan ikke overføres til eller benyttes i sjø".

Matfisktillatelser i sjø er et begrenset gode som staten krever betydelig vederlag for, mens matfisktillatelser til akvakultur på land er vederlagsfrie og ubegrensede i antall. Dette er også i tråd med anbefalingene i Laks på land og Meld. St.16 (2014-2015), hvor det ble lagt vekt på at det er store forskjeller mellom rammevilkårene for driften av de ulike tillatelsene.

Retningslinjene som fremkommer i dette dokumentet presiserer anvendelsesområdet for laksetildelingsforskriften kapittel 5a om tillatelse til akvakultur på land, og retningslinjene er begrenset til presisering av skillet mellom akvakultur i sjø og akvakultur på land.

Retningslinjene presiserer også hvordan tillatelser til akvakultur på land skal avgrenses.

1. § 25 første ledd - Tildeling av tillatelse til akvakultur "på land"

1.1 Akvakultur

Laksetildelingsforskriften gjelder tildeling, endring og opphør av tillatelse til "*akvakultur av laks, ørret og regnbueørret*", jf. § 2 annet ledd. Akvakultur er "*produksjon av akvatiske organismer*", hvor produksjon regnes som "*ethvert tiltak for å påvirke levende akvatiske organismers vekt, størrelse, antall, egenskaper eller kvalitet*", jf. laksetildelingsforskriften § 4 bokstav a.

Selve produksjonen av laks, ørret og regnbueørret foregår normalt i "*produksjonsenheter*" som kan være "*merd, kar, dam, bur, poser, avstengning og lignende*", jf. akvakulturdriftforskriften § 4 bokstav t.

På denne bakgrunnen er det nærliggende å forstå laksetildelingsforskriften slik at det er produksjonsenheterens plassering som er avgjørende for hvor akvakulturvirkomheten skal anses å foregå. Dette innebærer at plassering av for eksempel støttesystemer som fôrlager, arbeidsplattformer, renseanlegg etc. er av mindre betydning.

1.2 "På land"

Hvorvidt et anlegg skal anses for å være plassert i sjø eller på land må vurderes konkret i det enkelte tilfelle.

I vurderingen er det nærliggende å ta utgangspunkt i en naturlig språklig forståelse av ordlyden. "Land" er i bokmålsordboken¹ definert som et *"område av jordoverflaten som ikke er dekket av vann"*. Med bakgrunn i denne definisjonen er det nærliggende å legge til grunn at vannflate, vannsøyle og sjøbunn ikke anses som land.

"Sjø" er samme sted definert som *"(del av) det sammenhengende saltvannsområdet på jorden"*. Havet er det sammenhengende saltvannsområdet på jorden, og er i Store norske leksikon² beskrevet som *"den sammenhengende vannmassen som omgir Jordens fastland"*. Kartverket bruker "kystkontur" som begrep for grensen mellom sjø- og land, og i både sjø- og landkartene er denne lagt til middels høyvann.³ Et fellestrekk her synes å være den direkte forbindelsen mellom sjø og hav.

Etter dette kan det pekes på noen klare typetilfeller for akvakulturanlegg i sjø og på land. Et akvakulturanlegg vil klart være "i sjø" dersom produksjonsenheten(e) flyter i sjø, står på sjøbunnen, eller er omsluttet av sjø. Et akvakulturanlegg vil også klart være "på land" dersom produksjonsenheten(e) står på fast grunn eller på utfylte masser på et område av jordoverflaten som ikke er dekket av vann, dersom også laveste nivå (bunnen) i produksjonsenheten(e) er på et nivå over høyeste astronomiske tidevann (HAT) i sjø slik at det ikke er noen direkte tilknytning mellom produksjonsenheten og sjø.

For akvakulturanlegg som ikke omfattes av de nevnte typetilfellene, vil grensedragningen mellom land og sjø måtte avgjøres etter en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Det vil være sentralt å vurdere hvor produksjonsenheten(e) er plassert i forhold til grensen mellom land og sjø. Tilknytningen til havet er et naturlig utgangspunkt ved vurderingen av om et anlegg er plassert på land eller i sjø. Forbindelsen til havet kan være et eller flere sund, kanaler, tunneler, rør eller lignende. Det kan ikke være avgjørende for vurderingen om forbindelsen til havet midlertidig kan stenges eller blokkeres.

¹ <https://ordbok.uib.no/>

² <https://snl.no/hav>

³ <https://www.kartverket.no/Systemsider/Ordbok/K/Kystkontur/>

2. § 28d andre ledd - Avgrensning av tillatelse til akvakultur på land

Det følger av laksetilodelingsforskriften § 28d andre ledd at tillatelse til akvakultur på land avgrenses i "maksimalt tillatt biomasse" (MTB). Ordlyden gir ikke rom for tvil. Maksimalt tillatt biomasse angir hvor stor stående biomasse det kan holdes i anlegget til enhver tid. Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at MTB kan være et lavere tall enn den årlige produksjonen til et anlegg.

Laksetilodelingsforskriftens krav til enhet for avgrensning er absolutt, og gjelder uavhengig av om andre sektormyndigheter avgrenser sektortillatelsen på en annen måte. Det er dermed tillatelsens omfang i MTB som skal registreres i Akvakulturregisteret og som skal angis i akvakulturtillatelsen.